రామారావు ప్రణయకథ

శ్రీ కొడవటిగంటి కుటుంబరావు.

శ్రీ నవయువక నాటకమండలిపేరు మీలో ఎక్కువమంది విని ఉండరు. అది 1929 మే నెలలో స్థాపించబడి తొలకరివచ్చేసరికి కారణాంతరాలవల్ల దివాలా ఎత్తింది.

దాన్ని బయలుదేరదీసిన వాడు తిపిర్నేని దాసయ్యచౌదరి అది అంతం కావడానికికూడా ఆయనే కారణభూతుడు.

తప్పుమాత్రం చౌదరిది కాదు, మా మెంబర్లదే. అప్పట్లో మేమెవరమూ చౌదర్ని అర్థం చేసుకోలేదు. మేము ప్రదర్శించిన పదొమ్మిది ప్రదర్శనాలకూగాను చౌదరి నాలుగువేలపైచిల్లర సంపాదించాడు. మా మెంబర్లలో ఎవరికీ 50 60 రూపాయలకుపైగా దక్కలేదు. పేపర్లలో మెప్పు సంపాదించిన మేమూ: లాభం యావత్తూ చౌదరికిఎందుకుపోవాలి? అంతవరకే మాకు అర్థమయింది మమ్మల్నిగురించి పత్రికల్లో ఘనంగా వ్రాయించినవాడు చౌదరేననికూడా మాకు అర్థం కాలేదు. నిజంగా మాలో గొప్పతనం ఉందనే అనుకున్నాం మాకు శివరాముడు ఒక సామ్యవాదికూడా ప్రోగైనాడు.

“చౌదరిగారూ, మా జీతాలు రెట్టింపు చెయ్యక తే మేము వేషాలు వెయ్యం!” అని ఏకగ్రీ

చౌదరి నవ్వలేదు, కోప్పడలేదు. మా వంక ఒక్క నిమిషంసేపు మౌనంగా, నిదానించి చూశాడు.

“మీకిప్పటికే ఎక్కువముట్టటం లేదని మీకు నమ్మకం ఏమిటీ?” అన్నాడు చౌదరి.

లాభంలేకపోయింది, శివరాముడు సోషలిజం మాబుర్రల్లోకి బాగా ఎక్కించాడు.

“మేమందరమూ కలిసి సంపాదించినదానికన్న మీకు ఎనిమిదింతలు ముట్టటంలో ఏమిన్యాయం ఉంది?” అన్నాడు మా “కామ్రేడ్.”

“నేనంతతీసుకోటానికి అర్హుణ్ని కానని మాత్రం మీకు నమ్మకం ఏమిటీ?” అన్నాడు చౌదరి మళ్ళీ.

కాని మేము చౌదర్ని అర్థం చేసుకోవాలని ప్రయత్నం చెయ్యలేదు.

“సరే, ఈ కంపెనీ ఇంతటితో ఉపసంహరించుకుందాం — నేను మీ జీతాలు ఇప్పుడప్పుడే ఎక్కువచెయ్యబోవటంలేదు. నేను పైనించి హంగు చెయ్యకపోతే మీలో ఒక్కడుకూడా దమ్మిడీకి పనికివచ్చేస్థితికి రాలేరు. కనుకమీరు మీమీ ఊళ్ళకు వెళ్ళిపొండి, మీరీ లైనులోనే ఉండదలిస్తే నాతో మీకు అవసరంఉంది కాని నాకు మీతో అవసరం లేదు. ఒక్క నెలలో మీవంటి సెట్టును మరొకదాన్ని సులభంగా తయారుచేస్తాను.

దేశం మీవంటి నట నాయక శిఖామణులతో పాల్లిపోతున్నది- మీరెరుగుదురో ఎరగరో!”...

అంతటితో మా నాటకమండలి విచ్ఛిన్నమై పోయింది. ఆతరవాత మేము మరొక పెట్టుబడి దారు సహాయంతో ఒక్కటంటే ఒక్కనాటకమే ఆడాం. రాళ్ళూ, పాతచెప్పులూ పడ్డాయి! మళ్ళీ మాలో ఎవరూ స్టేజిఎక్కి నపాపాన పోలేదు. నాతో నాయిక పాత్రలు వేసినవాడు ఒకప్లీడరుగారిదగ్గర ఇప్పుడు వాలంటరీచేస్తున్నాడు.

చౌదరి ఎందుకో ఇంకొక సమాజం లేవనెత్త లేదు. మా కింకొక చౌదరి దొరకటం ఎంత అసంభవమో, చౌదరికి సరిగా మావంటివాళ్ళే మళ్ళీ తటస్థపడడం అంత తథ్యం!

మా నాటకమండలి వెలిగిన మూడునాళ్ళ పట్టపగలుకాలంలో ఒక విచిత్రమైనకథ జరిగింది. అది యింతకాలమూ బయటపెట్టడానికి అవకాశం లేకపోయింది. ఆ కథకు సంబంధించిన ఒకానొక వ్యక్తియొక్క మరణవార్త నిన్నటి వార్తాపత్రికలో నేచూశాను. ఇక ఈ కథ దాచవలసిన అగత్యం లేదు.

1929 జూన్ మొదటివారంలో గుంటూరులో నాటకాలువెయ్యటంమొదలుపెట్టాం. ఆరోజుల్లో మాపెత్తల్లి కొడుకు శ్రీరాములు (అసలుపూర్తి పేరు శ్రీ రామారావు) గుంటూరు బ్రాడీపేటలో ఒక విశాలమైన గది తీసుకుని ఉంటూ కాలేజీలో బి. ఏ మొదటి సంవత్సరం చదువుతున్నాడు.

చౌదరి బహులౌక్యుడు, మమ్మల్ని బెజవాడ నుంచి గుంటూరుకు రాత్రి తొమ్మిదిగంటల బండిలో చేరవేసి, ముందుగానే మాకోసం అద్దెకు పెట్టిన ఇంట్లోదించి, ఎవర్నీ బయటికి కదలవద్దని శాసించాడు.

“రేపురాత్రి నాటకం పడ్డతరవాత మీరు మీయిష్టప్రకారంఊరేగండి. ఈలోపల ఊరుగ్రామం వీధుల్లో కనపడ్డారంటే, మీ మొహాలు నలుగురూ చూశారంటే రేపు రాత్రి మనం ఖాళీకుర్చీలకూ, బెంచీలకూ నాటకం ఆడవలసిందే!” అన్నాడు చౌదరి. అందుచేత నేను శ్రీరాములుకు కబురుపంపించాను

మర్నాడు శనివారం. వాడికి కాలేజీలేదు కనక వాడు నా కబురు అందగానే బయలుదేరి వచ్చాడు. సాయంకాలందాకా సరదాగా గడిపాం. ఆ రాత్రి వాడుకూడా మాతోపాటు భోజనంచేశాడు, మాతోపాటుహాలుకువచ్చాడు.

నేను వేషం వేసుకుంటుండగా చౌదరి నాదగ్గరకువచ్చి రహస్యంగా “మీ చుట్టం ఉన్నాడే ఆఅబ్బాయి మనతో వేషం వేస్తాడేమో కనుక్కుంటావా?” అన్నాడు.

“మీరివి పోను చెప్పలండీ, చౌదరిగారూ!” అన్నాను నేను నవ్వుతూ. “లాభంలేదు! వాడికి గుండె పగిలిపోతుంది, ఆమాట వాణ్ణి అడిగారంటే!” చౌదరి నిరాశచెంది నా దగ్గిర్నించి వెళ్ళిపోయినాడు.

చౌదరి మేనేజిమెంటు అద్భుతంగా ఉండేది. తొమ్మిదింబావుకల్లా మొదటిగంట వాయించారు. తొమ్మిదిన్నరకు ప్రార్థనకూడా అయిపోయి తెర లేచింది

మా సమాజంలో కాస్త పాడగలవాణ్ణి—

నాకు నటించటం ఏమాత్రమూ చాతకాని కారణంచేత నటించటానికి ఎక్కువ అవకాశంలేనటువంటివన్నీ దిట్టంగా పాడటానికి తగినట్టుకు వీలున్నటువంటి వేషాలుగా మార్చి ఇచ్చేవారు. సామాన్యంగా నాయకపాత్రే ధరిస్తూ ఉండేవాణ్ణి.

అంతా కొత్త, నేను స్టేజీకి కొత్త. నాకు ఊరు కొత్త, ఊరికి నాటకం కొత్త. నా మొదటిపద్యానికి వన్సుమోరు పడేవరకూ నాప్రాణాలు అరిచేతులో పట్టుకుని ప్రవర్తించాను, ఆ తరవాత పాట ధారాళంగా వచ్చింది. మూడోపద్యం హాలంతా మారుమోగేటట్టు పేల్చేశాను. దానికి మూడుసార్లు వన్సుమోరు పడ్డది! ఇక నాటకం రక్తికట్టినట్టే ననుకున్నాం.

ఆ రంగం అయిపోయి నేను లోపలికివస్తూనే మా శ్రీరాములు కోసరం వెతికాను. వాడు సైడుకర్టెన్ కంతల్లోనించి ప్రేక్షకులను చూస్తున్నాడు.

నేను వాడి భుజంమీద చెయ్యివెయ్యగానే వాడు భూమిమీదనించి నాలుగంగుళాలైనా ఎగిరి పడ్డాడు. వాడి కంగారు నాకర్థంకాలేదు. నాపాట ఎట్లా ఉన్నదని అడుగుదామనుకుంటున్నవాణ్ణి, నాగొడవే మరిచిపోయి "ఏమిటిరా అదీ?" అన్నాను.

వాడు నాచెవిలో రహస్యంగా "మొదటివరసలో నాలుగోకుర్చీ!" అన్నాడు వణుకుతున్న గొంతుతో.

నాకు వాడిమాటలు అర్థంకాలేదు. అయినా మొదటివరసలో నాలుగోకుర్చీలో ఎవరున్నారో చూద్దామని తెరకంతల్లోనించి చూశాను. కుర్చీలు లెక్కపెట్టకుండానే నాదృష్టి ఆమనిషిమీదికి వెళ్ళింది.

నేను మావాడివంక తిరిగి "బాగానే ఉంది. కిరస్తానీమనిషల్లే ఉంది!" అన్నాను.

"కాదు! బ్రాహ్మణమనిషే! వితంతువు! పంతులమ్మ!" అన్నాడు మావాడు.

"ముప్ఫైఅయిదేళ్ళుంటయ్యేమో!" అన్నాను.

"ఛా! ఇరవైఆరు. వచ్చే ఆగస్టుకు" అన్నాడు మా శ్రీరాములు.

వ్యవహారం చాలాదాకా ఉందే అనుకుని "నువ్వామెని బాగా ఎరుగుదువా ఏమిటి?" అన్నాను.

"ప్రతిరోజూ నా గదిముందుగానే పోతుంది! ... నేనామెకోసం చచ్చిపోతున్నానురా! నావంక చూడనైనా చూడదు! దగ్గుతాను, సకిలిస్తాను ఏమీ ప్రయోజనం లేకుండా ఉంది. ఆమెదృష్టిని ఆకర్షించటానికి నేను చెయ్యవలసి వస్తున్న పనులు నాకే తలనొప్పిగా ఉన్నై. ఏం చెయ్యనూ?"

నేను మావాణ్ణి భుజంమీద తట్టి "మంచి పిల్లనుచూసి పెళ్ళిచేసుకో! నన్ను చూడూ! నేనిప్పుడు రంభకుకూడా వశుణ్ణికాను!" అన్నాను.

మావాడు దీనంగా "ఆవిడ ఒప్పుకుంటే పెళ్ళి చేసుకుంటాను" అన్నాడు.

ఈ లోపల నాకు పిలుపువచ్చింది. నేను వెళ్ళిపోయినాను.

ఆ నాటకం జరుగుతూన్నంతసేపు మావాడు ఆ సైడుకర్టెను కంతదగ్గరే ఉన్నాడు. ఆ రాత్రి ప్రదర్శనం మావాడి సహాయం అవసరం లేకుండానే జయప్రదంగా వెళ్ళిపోయింది కనక సరిపోయింది.

"చౌదరిగారూ, నేను మావాడి గదికివెళ్ళి అక్కడే పడుకుంటాను" అన్నాను.

"మంచిది రేపుమధ్యాహ్నం రెండుగంటలకి రిహార్సల్ మొదలు" అన్నాడు చౌదరి.

"నేను బయట నిలబడతాను—గాలికి" అని చెప్పి అంతకు పూర్వమే మావాడు బయటికి వెళ్ళాడు.

నేను బయటికి రాగానే వాడు నన్ను రెక్క పట్టుకుని లాగుతూ "త్వరగా రా బండీ మాట్లాడాను" అన్నాడు. వాడి అడావుడి మొదట్లో అర్థం కాలేదు

ఎట్లాగైతే ఏం మావాడికోరిక ఫలించింది, వాడి యాజమాన్యంకింద మాబండి పంతులమ్మ బండి వెనకకు చేరింది ముందు బండీలో పంతులమ్మమీద రోడ్డుపక్క దీపపుకాంతి పడ్డప్పుడల్లా మావాడి శరీరం జల్లుమనేది. వాణ్ణిచూసి చాలా జాలిపడ్డాను

మర్నాడు నేను నిద్రలేచేటప్పటికి తొమ్మిది గంటలయింది నాకోసం మావాడు ఇడ్లీ కాఫీ వగయిరాలు తెచ్చిపెట్టి ఉంచాడు నేను కాలకృత్యాలు నిర్వర్తించుకుని టిఫిను తీసుకునేటప్పటికి పదికావస్తున్నది

"సరిగా పదింటికి ఇటుగా వెళుతుంది" అన్నాడు మావాడు.

"ఎవరు?" అన్నాను మరిచిపోయి.

"రాత్రి మనం చూసినమనిషి"

"పంతులమ్మా"

"ఆమాట అనకు! నాకు అమిత అసహ్యం"

"ఓరి బైతూ! ఇవాళ ఆదివారం"

"ఒక్కొక్కసారి ఆదివారం అయినా స్కూలుకు వెళ్ళుతుంది" అన్నాడు మావాడు "మళ్ళీ పన్నెండింటికల్లా వస్తుంది."

"ఎవరికోసమైనా—"

"ఛా! ఆవిడ అటువంటిదికాదు. నిప్పు. నిప్పనుకో!"

"నిప్పయితేమట్టుకు ఆదివారంనాడు స్కూలుకు వెళ్ళాలని ఉండదా ఏమిటి?" అన్నాను

"బాగుందే! ప్రైవేటుక్లాసులుపెట్టుకుంటుంది!"

మావాడు ఆమాట అంటూనే బయటికి పరిగెత్తి మళ్ళీ ఒక్క అంగలో లోపలికి వచ్చి "వస్తున్నది! వస్తున్నది! ఒరే, ఒకపని చెయ్యి! కిటికీదగ్గర నిలబడి రాత్రి పాడిన పాట పాడు. త్వరగా!" అన్నాడు.

నేను నిర్ఘాంతపోయి "నాచాతకాదు నువ్వే పాడు" అన్నాను,

"అమ్మో! . . . . బ్రదర్, బ్రదర్! పాడరా!" అన్నాడు

"నేను కిటికీదగ్గరనుంచోను కాని పాడమంటే పాడతాను" అని కిందటిరాత్రి పాడిన పాటల్లో ఒకటి సన్నగా పాడటం మొదలుపెట్టాను. మొదటిసారి స్టేజీఎక్కిన వాడికల్లే నా గుండె కొట్టుకోవటం మొదలుపెట్టింది, గొంతుకూడా కొద్దిగా వణికింది.

ఇంతలో ఆవిడ మావాడి గదిముందుకు వచ్చింది తలఎత్తి కిటికీవంక చూస్తూ వెళ్ళింది.

"చూశావా!" అన్నాడు మావాడు చాటంత మొహంతో "రాత్రికూడా గమనించాను. నేనెరిగినంతవరకూ ఆవిడ ఎవరివంకా చూడదు. రాత్రి నువ్వుపాడుతుంటే ఆవిడ కళ్ళలో ఒకవిధమైనమెరుపు, ఒకవిధమైన 'లవ్ లైట్' చూశాను ఎన్నడూ నేను ఎంతచప్పుడుచేసినా ఈకిటికీవంక చూడని మనిషి నీపాటవిని ఇటు తిరిగింది! ఆవిడ నిన్ను ప్రేమిస్తున్నది. నన్ను ప్రేమించదు!" అన్నాడు మావాడు నిస్పృహతో.

వాడికి క్లుప్తంగా నోరు మూయ్యమని సలహా ఇచ్చాను

మర్నాడు రాత్రి నాటకానికి ఆవిడ మళ్ళీ చూడవచ్చింది. మావాడుఆవిణ్ని చూడవచ్చాడు

మంగళవారం ఉదయం తొమ్మిది గంటలకు ఎవడోవచ్చి నాపేరుచెప్పి "ఇక్కడ ఉంటారా?"

అని అడిగాను

నేను ఆశ్చర్యపడి ఏదాకన్నాను వాడు నా చేతిలో ఒక ఉత్తరం పెట్టి వెళ్ళాడు. నేను మరింత ఆశ్చర్యంతో ఆ ఉత్తరం విప్పి చూసుకున్నాను.

"దయచేసి మీరు నా ఆతిథ్యం ఎప్పుడు స్వీకరించగలరో తెలియచెయ్యండి— రుక్మిణి"

"ఎవరు రుక్మిణి?" అన్నాను మా వాడితో.

"ఆవిడే?" అన్నాడు మా వాడు సంతోషం చేత మాట్లాడలేకుండా

"సంతులమ్మా" అని వెంటనే నాలిక కొరుక్కున్నాను.

తరవాత ఒక గంటకు రుక్మిణమ్మ మా గదికే వచ్చింది మా వాడి స్థితి వర్ణనాతీతం అనుకోండి!.

ఆవిడ నవ్వుతూ నన్నుద్దేశించి, "మీరాడుతున్న నాటకాలు చూస్తున్నాను. [మా వాణ్ణి చూపించి] వీరు కూడా మీతో పాటు వేషం వేసినట్లు—" అన్నది.

"లేదు! మా వాడు ఇక్కడ బియ్యే చదువుతున్నాడు నేను వాడికి అతిథిని."

"అల్లాగా! అయితే మీరిద్దరుకూడా మా యింటికి ఆతిథ్యానికి రావాలని నా ప్రార్థన."

"మీకెప్పుడు వీలవుతుంది?" అన్నాను.

"మీ యిష్టం! నాకెప్పుడైనా వీలే!"

"ఈ రాత్రికి నేను లాడ్జిలో భోంచేస్తాను. మాకు రిహార్సల్ ఉంది. రేపు ఉదయం మీకు వీలేనా?'

"ఓ! మహారాజుగా? ఎనిమిదింటికల్లా దయచెయ్యండి! ఇద్దరూనూ! మరిచిపోవద్దు!"

రుక్మిణమ్మ వెళ్ళిపోయింది.

మర్నాడుదయం నేనూ మా శ్రీరాములూ రుక్మిణమ్మ ఆతిథ్యం గ్రహించాం. ఎనిమిదింటికే ఆవిడ నౌకరు మా యింటికి వచ్చి మమ్మల్ని తీసుకుపోయినాడు మాకు వెంటనే ఆవిడ కాఫీ యిచ్చింది ఆ తరవాత ఆవిడ కబుర్లు చెప్పి గ్రామఫోనుతో టీ మమ్మల్ని రంజింపచేసింది. తొమ్మిదిన్నరకు ముగ్గురమూ భోంచేశాము

ఆవిడ నా సంగీతాన్ని ఒకటికి పదిసార్లు మెచ్చుకుంది, నా చేత ఒకటి రెండు కీర్తనలు కూడా పాడించింది, నన్నంత గొప్పగా చూసినవాళ్ళు అప్పటికీ ఇప్పటికీ ఎవరూ లేరు

సంభాషణయావత్తూ నాకూ ఆవిడకూ మధ్య నడవటమూ మా వాడు నా పక్కన ఉండీ ఉండని వాడు కావటమూ నాకు బాగా లేకపోయింది. అందుకని అవకాశం చూసుకుని "మా వాడు కూడా—" అని ప్రారంభించగనే వాడు నన్ను గట్టిగా గిల్లాడు అందుకని నేను "మా వాడికి కూడా సంగీతమంటే బహుయిష్టం" అన్నాను. రుక్మిణమ్మ వినిపించుకోనట్టు, "అట్లాగా?" అన్నది. ఇక మా వాడికి ముక్తి లేదని భావించుకుని ఊరుకున్నాను.

ఆ నాడు మళ్ళీ నాటకం. గౌరవంగా ఉంటుందని ఆవిడకు ఒక కాంప్లిమెంటరీ టిక్కెట్టు నేను స్వయంగా తీసుకువెళ్ళి ఇచ్చాను

ఆ రాత్రి నాటకం నించి నేనూ మా వాడూ తిరిగి వచ్చిన తరవాత మా వాడు విచిత్రంగా ప్రవర్తించటం మొదలుపెట్టాడు, సుమారు ఎనభై మందికి సరిపొయ్యే ఉద్రేకాన్ని ఒక్కడే లోపల ఇముడ్చుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్టు కనిపించాడు

రాత్రిఒంటిగంటన్నర వేళనిద్రపోవటానిక్రిపయత్నం చెయ్యకపోగా అటూ ఇటూ గదిలో పచారు చెయ్యటం మొదలుపెట్టాడు,

,,ఏమిటా్రి నువ్వా? నాకు నిద్రవస్తున్నది!" అని వాణ్ణి కోప్పడ్డాను

,,ఓహో! బాగుందే! నువ్వు నిద్రపో! " అన్నాడు వాడు,

నేను నిద్రపోయినాను ఒక్కఅయిదునిమిషా లన్నా నేను కళ్ళు మూసినట్లులేదు. మా వాడు నన్ను నిద్రలేపాడు కళ్ళు తెరవబోయి గట్టిగా మూసుకున్నాను. గదిలో దీపం జ్యోతిమాదిరిగా వెలుగుతున్నది.

,,ఒరే! నేను ఈబాడికి మావూరుపోతున్నాను మళ్ళీ వారం రోజులుండి వస్తాను' " అన్నాడు మా వాడు.

నానిద్రయావత్తూ తీసేసినట్లు మాయమైంది. నేను లేచి కూర్చుని "ఏమిటదీ?" అన్నాను.

"ఇందాక మీనాటకం జరుగుతుండగా ఆపిడ నౌకరు వచ్చి నాచేతికి ఒకచీటీ యిచ్చి వెళ్ళాడు. దానిలో 'నాటకంకాగానే వసుకోటానికి మా యింటికి రండి!' అని ఉంది అది నేను నీతో చెప్పలేదు. ఆ చీటీ నీకేమోనని అనుమానం తట్టింది. కాని నీతో చెప్పదల్చుకోలేదు.

"నీవు నిద్రపోగానే నేను వాళ్ళింటికివెళ్ళాను ఆవిడ కనిపెట్టుకునిఉంది — నాకోసంకాదు!.

,,నేను ఒక్కసారి మావూరువెళ్ళివస్తాను!"

నేను దీర్ఘంగా యోచించాను మావాడు చాలా అవివేకంగానూ ఉద్రేకంతోనూ ప్రవర్తించాడు. పొరబాటు జరిగిపోయింది

,ఒరే, నీవుతొందరపడకు నేను పొద్దున్నే వెళ్ళి ఆవిడకు నీబదులు క్షమాపణ చెప్పివస్తాను ఆ తరువాత నువ్వుకావాలంటే గదిమార్చు. ఎక్కడికి పారిపోనక్కరలేదు.!" అని నేను మావాడికి ధైర్యంచెప్పాను.

మర్నాడు ఏడున్నరకేనేను రుక్మిణమ్మగారింటికి వెళ్లాను. ఆవిడ నావంక ఉత్సాహంతో చూడలేదు

నేను వెళ్ళుతూనే ,,రాత్రి మావాడు చేసిన అవివేకానికి క్షమించండి మీనౌకరు మీచీటీ మావాడికిచ్చాడట!" అన్నాను

రుక్మిణమ్మ ఆశ్చర్యంతో" ఓరివెధవా!— నేను వాడితో నిన్న మనింటికి భోజనానికి వచ్చిన వారిలో పొడుగాటిఆయనకు ఇదిఇవ్వు!' అని స్పష్టంగా చెప్పాను అన్నది."

"అంటే నా కే నా "

"అవును!"

"మీకు కోపంవస్తే క్షమించాలి!— ఇటు వంటి అవినీతిపనులు చేసేటప్పుడు ఎంతజాగర్తఅయినా అవసరం!" అన్నాను.

రుక్మిణమ్మ ఆశ్చర్యంతో ,, అవినీతి!,, అన్నది మీరురాగానే మీతో స్పష్టంగా నాఉద్దేశం చెప్పుదామనే అనుకున్నాను. నేను ఊరికే కామం తీర్చుకోవటానికి మిమ్మల్ని రమ్మనలేదు. అట్లా అయితే నేనింతకాలం మొగవాడిమొహం చూడకుండా ఉండను

"మానాన్న మంచి సంగీతపాటకుడు. మా అమ్మకి మాఅమ్మ కన్నసంతానంలో నాకొక్కత్తెకే సంగీతం అబ్బింది నాభర్త నాచిన్నతనంలోనే పోయినాడు. ఎప్పటికైనా నావిధిగా భావించుకుని మంచి పాటగాడికి ఒకబిడ్డను కందామనుకున్నాను అది నాకు మతవిషయికమైన సంగతి—మీరు అర్థంచేసుకోలేకపోవచ్చును,

"మిమ్మల్ని చూసింతరవాత, మీపాట విన్న తరవాత మీవల్ల గర్భం పొందటం నాకు విధ్యుక్త ధర్మమల్లే భావించాను అందులో నేను సిగ్గుపడటానికిగాని, జాగర్తపడటానికిగాని ఏమీ అవసరంలేదు."

"మైగాడ్!" అన్నాను ఆవిడ మాట్లాడటం చాలించగానే.

"ఏమిటది?"

"మీఉద్దేశం నేను గ్రహించగలిగాను లెండి. కాని — కాని—" నానోట మాటరాలేదు.

"చెప్పండి!" అన్నది రుక్మిణమ్మ

"నాపాటెం విన్నారు. మావాడు— రాత్రి మీయింటికి వచ్చినవాడు —వాడు నాకన్న లక్ష

రెట్లు బాగాపాడుతాడు. వాడిముందర నేను ఎందుకూ పనికిరాను! వాణ్ణి—అవమానించి పంపి ఉంటారు!" అన్నాను.

"నిజమా, ఎగతాళా?" అన్నది రుక్మిణమ్మ.

"చెడ్డబొట్టు! వాడు మా మాదిరిగా పాటగాడు కాదు! సాక్షాత్తూ సరస్వతీ అవతారమన్నమాట. నేను అటువంటిపాట ఎక్కడా వినలేదు వింటాననుకోను."

రుక్మిణమ్మ కాస్సేపు యోచించి చివరకు, "పాపం, ఆయన్ని అవమానం చేశాను — తెలియక. ఆయన్ని ఒకసారి మాయింటికి పంపుతారా?" అన్నది.

"ఓ! తప్పకుండా."

* * *

"డాం హార్ ! నేనావిడ ముఖం ఎప్పటికీ చూడను! నేనావిణ్ణి ప్రేమించాను ఆవిడ నా పాటను ప్రేమిస్తుందేం?" అన్నాడు మావాడు వికటంగా నవ్వుతూ,

"విరిగిన మనస్సు అతకదు" అని నేను నిట్టూర్పు విడిచాను.

రు 1000 బహుమానం !

ఈసిద్ధ ఔషధము, సిద్ధులముప్పు సాంప్రదాయకముకాదనిగాని, అశాస్త్రీయమనిగాని అతీతమైనదికాదని నిరూపణ చేయువారికి పై బహుమతి నొసంగబడును

మహాయోగి భస్మము లేక ఇంగిలీక గురుసింధూరము.

సిద్ధసమ్మతముగా సిద్ధులుపయోగించిన కాయసిద్ధికల్పము

ఈసిద్ధఔషధము 20 విధములగు మేహములు, అతిమూత్రము, మధుమేహము, శుక్లనష్టము, నపుంసకత్వము శ్వాసకాసలు, దగ్గు క్షయ, మేహారణములు, భగంధరములు, చర్మవ్యాధులు, మూర్ఛ, సర్వవిధములగు జ్వరములు సన్నిపాతములు, పక్షవాతములు, శూలలు, స్త్రీలకు సమవ్యాధులు, ముట్టుకుట్టునొప్పి, యింకా అనేక మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులను నివారణచేయుటలో బ్రహ్మాస్త్రమువంటిది ఇదిఒక కాయసిద్ధికల్పము గనుక పుట్టినబిడ్డ మొదలు వృద్ధులవరకు ఏవిధమైన ఆటంకములేక ఉపయోగింపవచ్చును.

20 రోజుల ఔషధము (40 మోతాదులు) రు 5—0—0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము

హెచ్చరిక.— రసవాదులకును, ఇంగ్లీషు, యూనాని, ఆయుర్వేదశాస్త్రజ్ఞులకును, అగ్నికి నిర్ధించును, లీనమవును రసబద్ధము చేయును.

వలయువారు —

జి. యస్. నాయుడు సిద్ధవైద్య. అరండల్ పేట గుంటూరు.

దీనియోగ్యతను అనేక విధములుగా పరీక్షించినవారిలో ముఖ్యులు.

A M- Soc Exi, M A A A S
Lecturer, Vizag

G RamaSwami Iyer,
Dewan Peshkar Venkatagiri Samsta